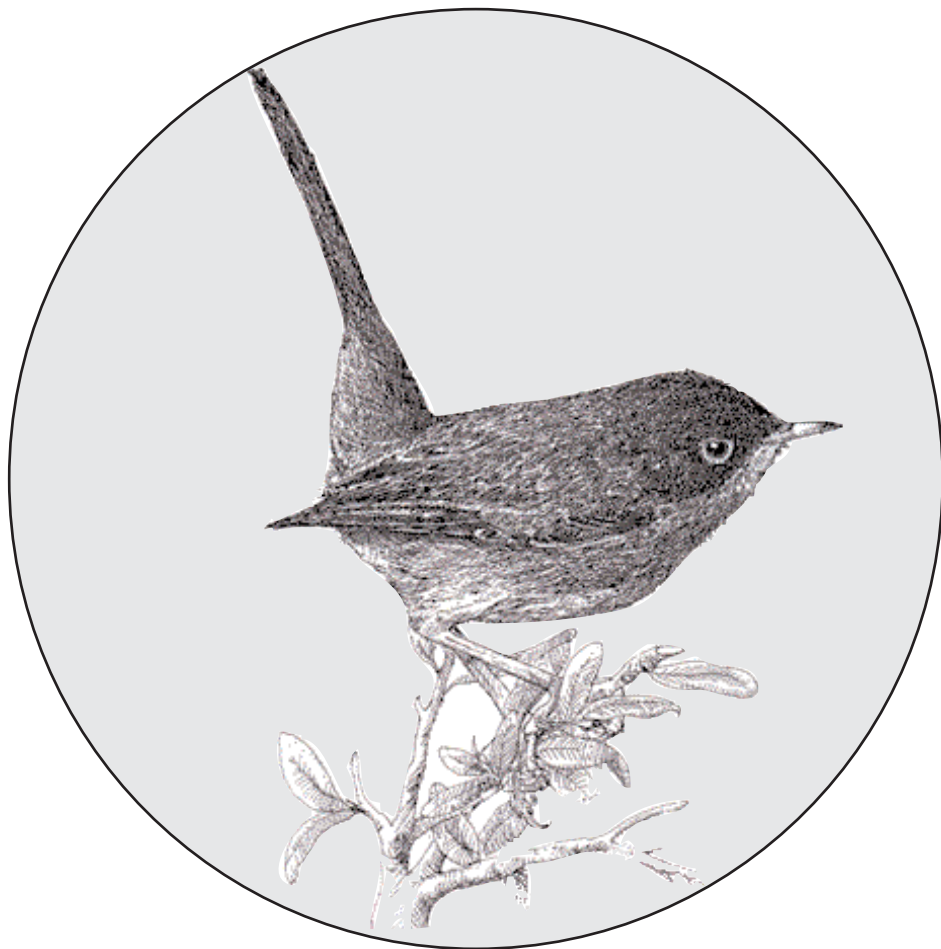

Es Busqueret

Butlletí d'Ornitologia del GOB-Mallorca

Núm. 9 - Desembre 2003

SUMARI

Editorial

En record d'en Climent Picornell

Notícies

Els habitants de les zones humides:els limicoles
Pere Garcias

Es Busqueret es quixa: Un (altre) error:la desfeta dels parcs de Llevant i Cala d'Hort
Joan Mayol

On veure aucells a Mallorca: Es Salobrar
Joan Riera

forumAUS@

Atlas de les aus hivernants de Mallorca

L'aguait

La Milana a Mallorca a l'any 2003
Jaume Adrover

Es Busqueret recomana:La falconeria a les illes Balears s XIII-XV

Agenda

Es Busqueret

núm. 9 Desembre 2003

Butlletí d'Ornitologia del GOB-Mallorca

Comitè Editorial

Vicky Heredero
Carlos López-Jurado
Jesús R. Jurado
Patxi Gordiola Castillo

Coordinadora Editorial

Vicky Heredero
vickyheredero@telefonica.net

Transcripció dels originals

Margalida Torres
Pepi Marquez

Dibuix portada

Vicenç Sastre

GOB-Mallorca
Manuel Sanchis Guarner 10,
07004 Ciutat
Tel: 971 496 060
Fax: 971 496 078
info@gobmallorca.com
www.gobmallorca.com

Salvem es Salobrar !

Sens dubte aquest hauria estat el crit de guerra d'una hipotètica campanya de temps passats, però només vàrem "salvar" es Trenc -res mos regalaren-, i com ja teníem la Seu plena d'ous, vàrem baixar la guàrdia... i clar!, ens omplirem la cara de bufetades.

Després d'haver vist com una de les més importants zones humides de l'arxipèlag, sinó la més, s'intentava protegir per sí mateixa ja que ningú feia res per donar-li una protecció reial, han arribat els temuts però esperats temps en els que els arpellots, els rovegadors del territori, amb el recolzament dels mercaders i aspirants, han tornat a fer parts i quarts amb el nostre país i ara, mentre creix el borrisol a la nostra guixa, nombroses espases de Dàmocles pengen del cel del Salobrar.

A la carrera, aquelles caricatures dites ANEI's ("Àrees Naturals d'Especial Interès"), amenacen tornar-se a la viada, "Àrees Naturals d'Edificació Intensiva", algunes ja comencen..., i a que esperem els ecologistes?. Fins i tot ja mos ho reclamen des de la premsa : fa pocs dies, a l'Ultima Hora i baix l' aclaridor títol de "El peligro de la miopía", se'ns deia que "Si los ecologistas creen de verdad que la política territorial del Govern pone en peligro el equilibrio medioambiental de nuestro limitado territorio, no deberían andarse con tibiezas y tendrían que poner manos a la obra para informar bien de cuáles son esas amenazas i alzar la voz hasta ser escuchados...". Es clar que per altra banda, l'ecologista de saló que ens governa (pensem que fou flamant ministre de "mig ambient" mentre es continuava enfonsant l'altre mig), reclamava a una reunió de mercaders que havia que "desterrar la imagen de destino (?) necesitado de inversiones en medio ambiente", i el que haviem de fer era "vender (?) Balears como líder en belleza paisajística"... Ho enteneu?: quan abans acabem amb el medi ambient, abans es podran emprar aquestes suposades inversions en ports esportius, posem per cas. Mentre, ens creix el borrisol a la nostra guixa.

Els artífexs professionals de campanyes de disseny opinen, embolicant notablement al personal, que no és una bona estratègia engegar una campanya en contra del "Camp de Polo", al mateix temps que una altra a favor de Es Salobrar. Faules!: sempre hem estat en contra de qualque cosa per protegir alguna altra. I tanmateix ara, per una estranya conjunció còsmica, la parcel·lació camuflada de camp de polo, aparentment es congela i la que es vesteix de fonts termals ja ho veurem... és a dir, tenim les mans lliures per fer feina per protegir i conservar Es Salobrar d'una p... vegada. O no?.

A molts de vosaltres ningú no els ha d'explicar els valors d'es Salobrar, però hi ha moltíssima gent que sí que ho ha de menester. Ens han retret, els nostres "amics", que l'únic que fem son inventaris d'espècies del Salobrar, menyspreant feines que ja duren dècades..., però pot ser sí i ara podrem veure perquè poden servir: als que ja ho coneixeu, vos demanem i vos convidem des d'aquestes línies, que molts volen modestes, a divulgar amb tots els mitjans que tingueu a l'abast, la bellesa del paisatge de Es Salobrar, la riquesa etnològica d'un lloc únic a Mallorca, l'incomparable fet d'un seguit impensable d'espècies ornítiques migratòries, desconegudes per la nostra gent, que depenen exclusivament d'aquest refugi, per seguir presents a la nostra geografia, moltes d'elles colonitzant-la i fent-se nidificants enriquint la nostra bio-diversitat, i doneu a conèixer també, la resta de riquesa natural de flora i fauna que ofereix aquest indret incomparable...

I als que no el coneixeu, vos preguem que aneu a confirmar les nostres afirmacions: aneu a passejar pel Salobrar, descobriu-lo, vos sorprendrà. Entreu fins allà on vos deixin les barreres o els vigilants, o més enllà, i amareu-vos de la seva natura fins a entrar en comunió amb les criatures de l'entorn.

Tan sols d'aquesta manera, si algun dia, als ecologistes s'ens cau del tot el borrisol acumulat a la guixa i ens decidim a exigir al comedians que impudicament fan ostentació de dur les regnes, que definitivament salvaguardin es Salobrar, quan demanem ajuda a la gent d'aquest país, sensible i conscienciada de cap als valors de la nostra natura i la nostra més íntima essència, sabran de que parlem i junts podrem tornar cridar, sense emperons de pasta flonja, salvem es Salobrar!!!.

En record d'en Climent Picornell

Pere Garcias

Avui, a Mallorca, és pràcticament impossible parlar de les publicacions naturalístiques i que no surti el nom d'en Climent. Com a fotògraf era un mestre. Jo he tengut la sort de poder compartir hores de xerrades sobre els reptes per aconseguir les imatges desitjades. Mai el vaig veure rebec a compartir tot allò que ell sabia de fotografia. He gaudit de les seves fotos i, el que per a mi és més important, n'he après molt. La seva aproximació a certs temes, com el paisatgístic, era especial. Pels qui coneixíem la seva

feina no ens era gens difícil reconèixer una foto seva només veure-la. Les aus retratades

per ell s'allunyaven de les imatges estàtiques que, a vegades, sembla que són les úniques que se poden fer de certes espècies. La flora endèmica era una de les seves curolles i col·laborà, juntament amb altres reconeguts fotògrafs, en moltes exposicions del Museu de Sóller que, a l'any 2002, en feu una monogràfica de les seves fotos. En una paraula ha creat un estil propi.

Com a persona he de dir que conec poca gent tan generosa amb els companys i entusiasta amb tot allò que l'engrescava. No tenia problema en dir-te on havia aconseguit una imatge i allò que havies de fer si també la volies tenir. Quan se demanava la seva col·laboració per a una exposició, tríptic, publicació o pòster ell cedia les seves imatges d'una manera totalment desinteressada. Ja durant el darrer any, quan la malaltia ja pareixia que podria doblegar les seves fortes natura i voluntat, el GOB li concedí el premi Alzina per tots els anys de dedicació a la divulgació dels valors naturals de la nostra estimada però malmesa terra. Afortunadament el pogué rebre en vida però ell mateix comentà que li sonava a homenatge pòstum...

Quina raó tenia.

La seva pèrdua ens deixa orfes davant l'allau d'amenaces que pengen sobre el que queda de natura. Per desgràcia ja no podrem usar les seves magnífiques fotografies que, sens dubte, encara pensava fer per plantar cara als especuladors i als expoliadors de Mallorca. Afortunadament el seu treball quedarà amb nosaltres.

Climent t'enyorarem!

NOTICIES

ELS ESPAIS NATURALS DE LES BALEARS, GREUMENT AMENATÇATS PER LES LLEIS QUE HA PRESENTAT EL GOVERN

Amb el projecte de llei "Mesures urgents en matèria d'Urbanisme" i el projecte de "Llei d'Acompanyaments dels Pressuposts de les Illes Balears" el Govern ha plantejat un seguit de mesures que rebaixen escandalosament la protecció dels espais naturals, especialment de l'illa d'Eivissa. Vet aquí les principals mesures previstes:

S'exclouen dels parcs naturals de la "Península de Llevant" (Mallorca) i el de Cala d'Hort (Eivissa) la totalitat de les finques privades. Amb aquesta mesures els parcs naturals queden reduïts just a un 10% de l'extensió anterior.

La Llei d'Espais Naturals, a Eivissa i Formentera queda pràcticament derogada, ja que se permetran edificar xalets a finques d'entre 3 i 5 Ha.

A l'illa d'Eivissa queden legalitats els xalets i les cases existents a la franja costanera dels primers 500 metres..

- Se permet l'edificació de xalets i d'infraestructures a Àrees de Prevenció de Riscos (incendis, esbaldrecs i inundació).

La posada en marxa d'aquestes mesures implica la possible degradació dels espais naturals, ja que se permetran noves edificacions, noves infraestructures, eliminació de mesures de gestió i conservació, etc..

En tot cas aquestes mesures impliquen la modificació de la Llei d'Espais Naturals, les Directrius d'Ordenació Territorial.

Des del nostre punt de vista, la rebaixa de la protecció dels espais naturals de les Balears constitueix una amenaça clara per a la seva conservació, tant els seus valors ecològics com paisatgístics.

D'altra banda, el GOB denuncia la utilització bastarda de la llei d'Acompanyaments als Pressuposts per modificar un munt de decrets i lleis, sense el debat social i polític adequat i d'una forma encoberta.GOB

OBSERVACIONS DE GAVINA VULGAR

Durant la primavera d'enguany es va dur a terme unes campanyes d'anellaments de polls de Gavina Vulgar, *Larus cachinnans*, a diferents illots de les Illes Balears. Ara a la tardor, a Catalunya i a Gijón s'han fet observacions d'aquest polls anellats. Amb aquestes observacions se podrà confirmar la teoria de que les gavines pugen guiades per la trajectòria del Ebre.

COMPLEX HOTELER DE 300 PLACES DEVORA EL BALNEARI DE SA FONT SANTA, A POCs METRES DEL SALOBRAR

No hi ha dubte que la decisió de PP i UM de tornar enrera en el tema de la urbanització i camp de polo de Sa Canova a Campos constitueix una excel·lent notícia.

Sembla que al final no hi haurà urbanització ni camp de polo ni centre comercial ni hotel. El milió de metres quadrats (100 hectàrees) de magnífica garriga d'ullastre de sa Canova se podran conservar i d'altra banda Es Trenc i el Salobrar de Campos se lliuraran de la pressió negativa d'aquesta nova urbanització. Per aquest motiu el GOB expressa la seva satisfacció.

No obstant això, el GOB veu amb preocupació que se plantegi com a alternativa, la possibilitat de construir un complex hotelier devora el balneari de Sa Font Santa. Des del nostre punt de vista, es tracta d'una cons-

trucció turística camuflada com a clínica de rehabilitació, prevista dins a una zona protegida per la Llei d'Espais Naturals.

El projecte que anys enrera s'havia tramitat se situava prop dels banys de sa Font Santa a pocs metres de la zona humida del Salobrar i constava de 11 edificis de tres plantes cada un, amb una capacitat per a 300 habitants.

El GOB considera que l'impacte ambiental i paisatgístic seria molt greu. Cal recordar que la zona on se situen els apartaments està declarat Àrea Natural d'Especial Interès per la Llei d'Espais Naturals i Zona d'Especial Protecció per a les Aus d'acord a la Directiva Europea de protecció de la fauna i Lloc d'Interès Comunitari d'acord amb la Directiva d'Hàbitats.GOB

CESSIÓ A LA BIBLIOTECA DEL GOB

Els hereus d'en PHILIP WINCHESTER MUNN acaben de fer cessió a la Biblioteca March de la col·lecció original de manuscrits naturalístics d'en MUNN, amb la condició que se'n faci una còpia en CD-ROM per a la biblioteca del GOB.

Munn es una de les figures històriques de l'ornitologia balear, a la primera mitat del segle XX. A la biblioteca del GOB hi tenim, en fotocòpia, el seu principal treball, de 1930.

NOVA SOCIETAT ORNITOLOGICA MENORQUINA, SOM

A l'illa de Menorca s'ha constituït la Societat Ornitològica Menorquina, SOM, amb ornitòlegs menorquins del GOB. En els darrers anys el GOB Menorca havia deixat ben clar que hi havia qüestions mes prioritàries que l'ornitologia, trobant se els ornitòlegs menorquins en un estat lamentable ja que totes les actuacions en el camp de l'ornitologia es feien a títol particular i no en nom de l'associació. Amb aquesta nova associació es podrà dinamitzar l'ornitologia i l'anellament a Menorca.

Habitants de les zones humides: els limícoles

Pere Garcias

Fotos: Pere Garcias

Sota el nom de limícoles s'agrupen gran nombre d'espècies de 12 famílies diferents pertanyents, totes elles, a l'ordre dels charadriiformes. La característica gairebé comuna a totes les famílies són els seus hàbits; gairebé totes viuen a zones humides com el seu nom indica limus, llim i colere, viure (ambdues paraules del llatí).

És un grup molt heterogeni d'aus de cames més o manco llargues i de vol potent. Moltes espècies són migradores de llargues distàncies. Durant la migració i la hivernada se reuneixen en grans esbarts que poden arregar més de diversos milers d'aus. A les Balears hi ha sis espècies que hi nidifiquen mentre que en migració i durant l'hivern en podem veure més de 30. Degut al seus viatges migratoris de tant en tant arriben espècies poc comunes a les nostres terres fent de l'observació d'aquest grup un de les més interessants.

Classificació

Anem a fer un repàs de les famílies dels Charadriiformes;

-Jacanidae.- Són les conegudes Jacanes. Aus que viuen en els tròpics i que tenen els dits tan llargs que li permeten caminar per sobre de la vegetació flotant com els nenúfars i d'altres espècies de plantes aquàtiques. Viuen a tot el món llevat d'Europa. Hi ha 8 espècies.

-R o s t r a t u l i d a e . - S'anomenen cegalls pintat i sols hi ha dues espècies. Els mascles són menys vistosos que les femelles. Hi ha dues espècies. Una d'Àsia i Àfrica i una altra de Sud-Amèrica.

-Dromadidae.- Sols hi ha una espècie. El dromas (*Dromas ardeola*). És com un bec d'alena però amb el bec molt més gruixut el que li permet alimentar-se de crancs. Viu a l'Orient mitjà, Àfrica i el sud d'Àsia.

-Haematopodidae.- Són les conegudes garses de mar del gènere *Haematopus*. Hi ha 11 espècies repartides per tot el món.

-Ibidorhynchidae.- Sols hi ha una espècie (*Ibidorhyncha struthersii*). És una espècie molt rara que viu als rius de les parts baixes de l'Himàlaia. És molt poc coneguda.

-Recurvirostridae.- Aquesta ja ens és més familiar ja que a ella pertanyen els avisa-

dors (*Himantopus spp*) i els bec d'alena (*Recurvirostra spp.*). Hi ha 7 espècies repartides per tot el món.

-Burhinidae.- Són els sebellis. Les 9 espècies estan repartits per tot el món.

-Glareolidae.- Són les guarteretes de mar. En total 17 espècies cosmopolites.

-Charadriidae.- És la família que dona nom a l'ordre. Té el segon lloc en nombre d'espècies; 65. Està representada a tot el món. Els tiroril·los, els fuells i les juies en són els representants més coneguts.

-Pluvianellidae.- Sols una espècie forma aquest grup de corriols aberrants. El

corriol de Magalhaes *Pluvianellus socialis* viu a la Patagònia.

-Scolopacidae.- És la família més nombrosa amb 88 espècies. És cosmopolita i és la que major nombre d'espècies aporta a la fauna balear. A n'aquesta família pertanyen els corriols, les curleres, els cegalls i els camallargs del gènere *Tringa*.

-Thinocoridae.- Són un grup de 4 espècies d'un tipus de corriol molt semblant en estructura i hàbits a les ganges (*Pteroclididae*). Viuen a les praderies de la costa pacífica de Sud-Amèrica i a la Patagònia i allà els anomenen "agachonas".

Hàbits

Com hem dit abans els limícoles viuen, normalment, a zones humides de tot tipus. La elecció d'una o altra zona depèn de diversos factors com l'espècie, l'època de l'any, la migració i la disponibilitat d'habitat.

Grosso modo se podrien classificar en dues grans categories; els que prefereixen aigua dolça i els de l'aigua salada en diferents graus. Encara que aquesta divisió és un poc artificial ja que hi ha espècies que, durant la migració freqüent aigües costeres mentre

que per criar s'estimen més aigües interiors.

A grans trets podríem dir

erythropus) que aquí a les Balears el trobam com a hivernant al Salobrar men-

Corriol de Temminck

que el gènere *Calidris* és amant de les costes marines i maresmes litorals amb poques excepcions com el corriol de Temminck (*Calidris temminckii*) i el batallaire (*Philomachus pugnax*) que prefereixen aigües més dolces. Per altra part el gènere *Tringa* prefereix aigües dolces excepte el *T. totanus* i el *T. erythropus* que són més fàcils de veure a salines i maresmes costeres.

Aquesta selecció d'habitat pot variar si tenim en compte l'època ja que, per exemple, el corriol variant (*Calidris alpina*) inverteix a la costa però cria a l'interior de la Tundra igual que el camaroja pintada (*Tringa*

que cria al llac interior de la Taigà al límit dels boscos boreals.

Totes aquestes apetències se veuen modificades durant la migració quan et pots trobar limícoles gairebé a qualsevol petita bassa. També hi ha espècies que tenen un règim mixt, és a dir, els fuells (*Pluvialis spp.*) i les Juies (*Vanellus spp.*) solen alimentar-se a camps de conreu i praderies obertes mentre que, per a descansar, van a maresmes i aigües molles.

Hi ha diversos grups que han duit a l'extrem el gust pel secà com ara els sebellins (*Burhinus spp.*), les guatleretes de mar (*Glareola spp.*), els corre-

Sebel·li

dors (*Cursorius spp.*) i les "agachonas" (*Thinocoris spp.*)

Alimentació

Un grup tan variat ecològicament parlant també presenta un espectre alimentari molt ample. Encara que majoritàriament carnívors també hi ha espècies que, gairebé, són vegetarianes com les dites agachonas mentre que altres tenen una dieta mixta com els corredors, qualcunes espècies de juies i qualcuns sebel·lis.

Dins els carnívors la llista d'aliments és interminable; insectes, crustacis, mol·luscs, anèlids, peixos, amfibis, petits rèptils i, fins i tot petits mamífers.

Les tècniques d'alimentació són tan variades com els aliments que pretenen aconseguir. Encalquen les preses

com els tiroril·los (*Charadrius spp.*) o els fuells i juies, les piquen de la superfície de l'aigua com els corriols i els avisadors (*Himantopus spp.*) fiquen el bec dins el fang tou per treure els cucs que hi viuen com els cegalls (*Gallinago spp.*) i les cegues (*Scolopax spp.*) o aixequen pedres per menjar-se els animalons que s'hi amaguen a sota com els picaplatges (*Arenaria spp.*).

Conservació

En general l'ordre dels Charadriiformes no és un dels que ha patit més persecució. Però hi ha diverses espècies que se troben en un estat de conservació delicat i, fins i tot, hi ha diverses espècies que se consideren extingides.

-Extintides.-

Haematopus meadewaldoi

Garsa de mar canària.
Vanellus macropterus
Juia carunculada de Java
Numenius borealis
Curlera esquimal

-Amenaçades.-

Haematopus chathamensis Garsa de mar de les Chatham

Charadrius sanctaehelenae Tiroril·lo de Santa Helena

Thinornis novaeseelandiae Corriol de Nova Zelanda

Numenius tenuirostris Curlera de bec prim

Tringa guttifer Camaverda pintada

Prosobonia cancellata Corriol de Tuamotú

Himantopus novaeseelandiae Avisador de Nova Zelanda

Rhinoptilus bitorquatus Corredor de Jerdon

Les altres espècies tenen diversos graus de vulnerabilitat però, en general, l'estat de conservació no és dolent. Malgrat tot la política de dessecació de zones humides per assentaments humans i eliminació de malalties lligades als aiguamolls a tot el món i, sobre tot, als països en vies de desenvolupament pot posar en perill en poques dècades un grapat d'espècies.

Avisador

Espècies nidificants a les Balears

A casa nostra hi ha sis espècies nidificants que ara mostraren en aquesta taula.

		Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Avisador	<i>Himantopus himantopus</i>	X	X	X	X
Bec d'alena	<i>Recurvirostra avosetta</i>	X			
Sebel·lí	<i>Burhinus oedicephalus</i>	X	X	X	X
Tiroril·lo camanegra	<i>Charadrius alexandrinus</i>	X	X	X	X
Tiroril·lo menut	<i>Charadrius dubius</i>	X	X		
Camaroja	<i>Tringa totanus</i>	X			

Camaroja

Es Busqueret se queixa

UN (ALTRE) ERROR: LA DESFETA DELS PARCS DE LLEVANT I CALA D'HORT

Joan Mayol

Sabíeu que Es Vedrà i totes les illes del ponent d'Eivissa són privats? Idò sí: les grans colònies de falcó marí, de gavina roja i de virot (la baldrija mallorquina) deixaran de ser Parc i Reserva Natural perquè un ministre de Medi Ambient ho va prometre, i ara demostra tenir paraula... per això! També la gavina roja, al Parc de Llevant, ha tengut la mala idea d'anar a establir la colònia sense demanar permís a uns àrabs que són propietaris del Cap des Freu. Idò... fora protecció!

Aquests són sols dos exemples de l'esperpèntica situació que portarà a terme la majoria PP-UM al Parlament, quan el mes de desembre aprovi el projecte de llei de Pressuposts de la Comunitat Autònoma que ha presentat el govern. Per primera vegada a la història, de les Balears, d'Espanya i crec que del Mon, un govern desprotegeix mils d'hectàrees, per una promesa electoral forassenyada, que es va fer després d'un procés vergonyós, basat en falsedats, pel qual es va encalenticir l'opinió pública contra un govern progressista amb l'excusa dels parcs. Aquests es presentaren com expolia-

cions de la propietat, com un abús autoritari i contrari a la gent, substituint el diàleg amb la demagògia. Quina vergonya!

S'ha d'insistir en senyalar que els parcs són, en una societat moderna, una infraestructura d'interès públic, un instrument per garantir el futur d'espais naturals en bon estat, perquè la societat té el dret i l'obligació de deixar a futures generacions el més valuós del seu patrimoni natural; i que els parcs són també un instrument per fer l'activitat econòmica d'aquests territoris compatible amb la conservació. És absurd pensar que els valors naturals sols estan en propietats públiques, i que l'activitat econòmica que s'ha d'harmonitzar amb la natura no és pròpia de propietats privades.

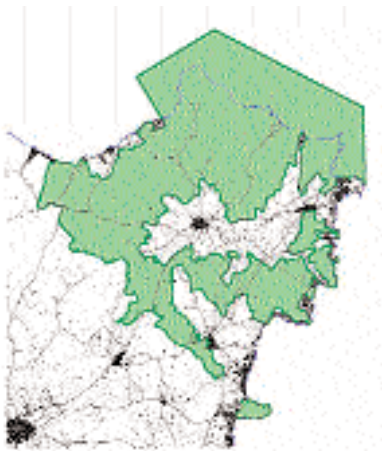
El disbarat sols té una explicació: els responsables no creuen que els parcs siguin un tema d'interès general. Qualsevol actuació del govern ha de tenir l'interès general per sobre de l'interès privat, i no s'ha de posar per davant els interessos particulars dels públics. Òbviament, qualsevol dret privat s'ha de respectar, i així ho preveu la llei. Si cal imposar limitacions, s'han de compen-

sar. Però en el cas dels parcs, això és excepcional: la major part dels drets privats, es respecten, i la reglamentació inclou també compensacions i avantatges per als propietaris. Quin esforç s'ha fet per explicar-les? S'ha considerat la possibilitat de millorar-les, de pactar-les amb propietaris, abans de limitar-se a desfer els parcs?

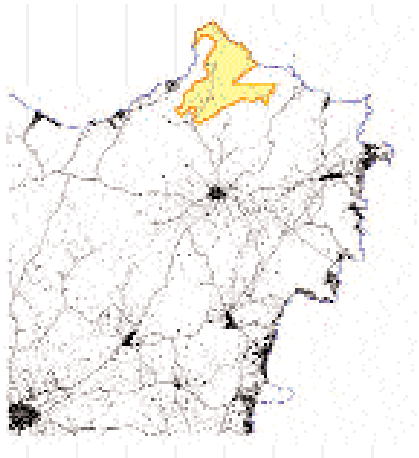
Els "principis" que apliquen el PP i UM condueixen a un absurd encara més gran: com que és impossible convèncer la fauna i la flora de valor conservacionista a concentrar-se en les finques públiques, s'hauran de fer públiques totes aquelles finques que mereixen la conservació; és a dir, s'haurien d'expropiar!

Recordem que fins i tot un President tant

poc sensible a la protecció com va ser el Sr Cañellas, va declarar els parcs de s'Albufera, Mondragó o Es Grau, aquests darrers bàsicament sobre propietats privades. Semblava que les noves generacions conservadores, amb un nivell cultural i una preparació acadèmica majors, haurien d'haver estat més modernes, i posar en pràctica polítiques de conservació de la natura més ambicioses i més decidides. Resulta al contrari, en lloc de avançar, retrocedeixen, en lloc de fer, desfan! Jo no sé si n'estan enpagallits, però és ben cert que molts d'illencs sentim la vergonya de tenir el primer govern de la història del món occidental que torna arrera legislació de protecció de la natura!

Ambit actual del Parc Natural de la
Península de Llevant

Proposta del nou parc

ON VEURE AUCELLS A MALLORCA

Es Salobrar de Campos

Joan Riera

Fotos:Lalo Ventoso

Es Salobrar de Campos és una extensa zona humida situada al sud de Mallorca, a mig camí entre Campos i la Colònia de Sant Jordi. Es localitza a la part baixa d'una àmplia zona deprimida, producte de l'enfonsament dels materials que la conformen, i que tenen continuïtat cap a les marines de Llucmajor, a ponent i de Santanyí, a xaloc, suaus relleus que la delimiten.

En estat natural, aquesta zona plana es trobava recoberta per salicorniar, amb petites basses, algunes d'inundació periòdica i algunes de permanents, d'aigua més salina cap al sud, configurant el paisatge típic de salobrar. Envoltant el salicorniar (formació vegetal dominada per arbustos baixos adaptats a altes concentracions de sal), a tota la part nord, de menor salinitat, s'hi trobaven boscos de tamarells i petits canyissars, inundats també periòdicament. Recentment però, la major part del Salobrar fou transformat en una explotació salinera, conformant un paisatge d'estanys separats per barres poblades per salicornies, amb aigües salines al nord i hipersalines cap al sud. És en aquests estanys on es concentra l'avifauna aquàtica del Salobrar, sens dubte el seu principal valor. A l'espai no ocupat per les salines, s'ha conservat una bona mostra del salicorniar, amb bosquets de tamarells al nord i un petit redol de canyissar.

En termes d'avifauna, Es Salobrar és sens dubte el millor indret de Mallorca per a l'observació de les espècies pròpies de llocs salins, amb una diversitat extraordinària,

essent el grup dels limícoles el més representatiu, podent-s'hi observar totes les espècies presents a l'illa. Malgrat aquesta gran diversitat, no són moltes les espècies que s'hi troben durant tot l'any, pel que els millors moments per fer-hi observacions són l'hivern i sobretot durant les passes migratòries, principalment abril-maig i agost-octubre.

Hi podrem observar tot l'any el tiruil·lo camanegre (*Charadrius alexandrinus*) i l'avisador (*Himantopus himantopus*), les dues espècies més representatives de la zona, essent el Salobrar la seva principal zona de nidificació a l'illa. També hi veurem el coll blau (*Anas platyrhynchos*), la cama roja (*Tringa totanus*) i al petit canyissar alguna gallina d'aigua (*Gallinula chloropus*). D'entre les salicornies podrem sentir el grunyir característic del rascló (*Rallus aquaticus*), sobretot a l'horabaixa, l'explosiu cant del rossinyol bord (*Cettia cetti*) i veure-hi transitar busquerets (*Sylvia melanocephala*) i butxaquetes (*Cisticola juncidis*). A més, podrem gaudir d'altres espècies que també es veuen gairebé tot l'any, enca-

Corpetasses

ra que no nidifiquin a la zona, com l'agró blanc (*Egretta garzetta*), l'escassa àguila peixetera (*Pandion haliaetus*), que si tenim sort veurem pescar, i la gavina (*Larus cachinnans*).

A l'hivern, trobarem grans esbarts de juies (*Vanellus vanellus*) i fuells (*Pluvialis aprinaria*), sempre compactes i altres més laxes de corriols; menuts (*Calidris minuta*) i variants (*Calidris alpina*). Si el nivell d'aigua és bò, gaudirem amb l'observació de les ànneres de superfície; ànneres blanques (*Tadorna tadorna*), siuladors (*Anas penelope*), cel·les rosses (*Anas crecca*), coers (*Anas acuta*), cullerots (*Anas clypeata*) i molt ocasionalment algunes oques (*Anser anser*) i grisetes (*Anas strepera*). També és temps de corpetasses (*Phalacrocorax carbo*), i d'altres espècies, presents també durant les migracions, com l'esplugabous (*Bubulcus ibis*), que veurem sobretot a la colgada, al solpost, l'agró (*Ardea cinerea*), el flamenc (*Phoenicopterus ruber*), sempre en petits grups, l'arpella (*Circus aeruginosus*), l'escàs esparver d'albufera (*Circus cyaneus*), la gavina d'hivern (*Larus ridibundus*) i un bon nombre de limícoles; el bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*), el tiruril·lo gros (*Charadrius hiaticula*), el

fuell gris (*Pluvialis squatarola*), el batallaire (*Philomachus pugnax*), l'amagadís cegall (*Gallinago gallinago*), la cúrlera reial (*Numenius arquata*), anomenada pels page-sos de la zona xebel·lí de mar, en clara referència al seu crit, la cama roja pintada (*Tringa erythropus*) o la cama verda (*Tringa nebularia*). Pels camps dels voltants, si tenim sort podrem veure pasturar algun esbartet de grues (*Grus grus*) i amb molta facilitat veurem terroles (*Alauda arvensis*), xàtxeros blancs (*Motacilla alba*) i titines sordes (*Anthus pratensis*). Arreu del Salobrar observarem titines d'aigua (*Anthus spinoletta*), ulls de bou (*Philoscopus collybita*), alguna blaveta (*Luscinia svecica*) i sobretot al canyissar algun hortolà de can-

Corriol menut

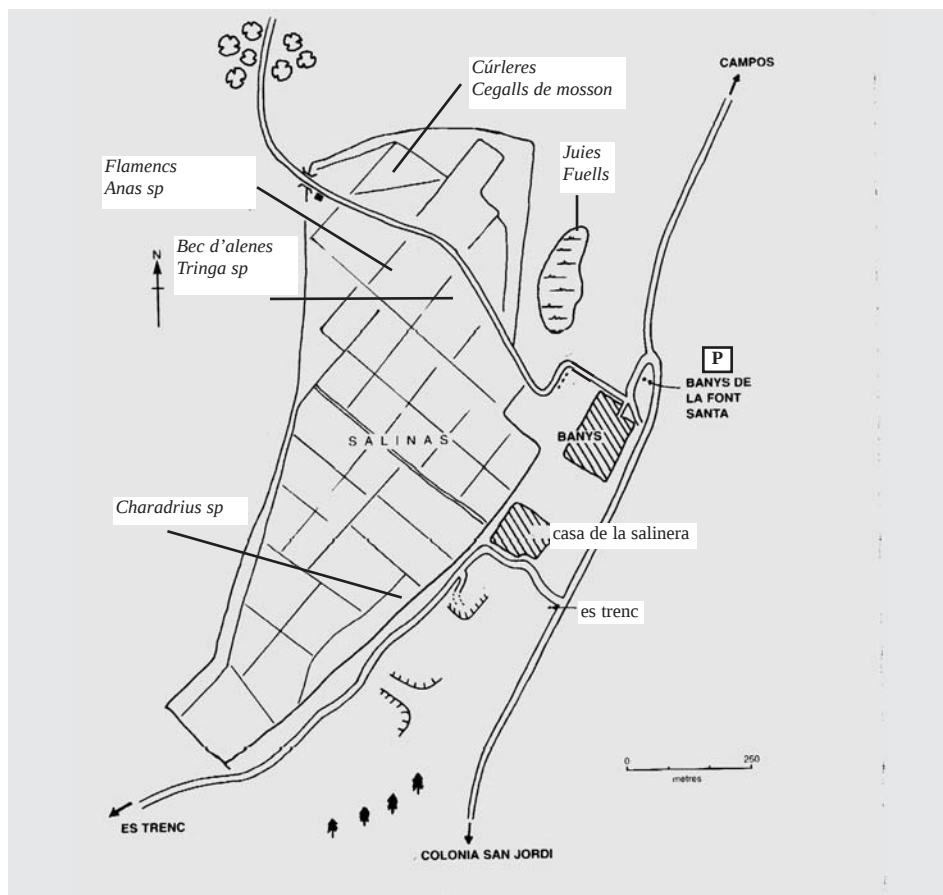
yar (*Emberiza schoeniclus*). L'horabaixa podrem gaudir amb l'observació de la colgada d'estornells (*Sturnus vulgaris*) i xàtxeros blancs al canyissar i de titines sordes entre el salicorniar.

Les passes migratòries són sens dubte els moments més gratificants, oferint-nos una diversitat extraordinària. Els esbarts de limícoles es veuen aquí i allà, fent-se en general compactes. Destaquen les concen-

tracions de corriols; menut i de bec llarg (*Calidris ferruginea*) i de batallaires, i les manco nombroses de cama roja, cama roja pintada, cama verda, valona (*Tringa glareola*), tiruril·lo menut (*Charadrius dubius*) i tiruril·lo gros. En més petit nombre podem veure becs d'alena, guatlaletes de mar (*Glareola pranticola*), corriols; gros (*Calidris canutus*), de tresdits (*Calidris alba*) i de temminck (*Calidris temminckii*), cegalls de mosson; coa negra (*Limosa limosa*) i coa roja (*Limosa lapponica*), cùrleres (*Numenius phaeopus*), cames verdes menu-des (*Tringa stagnatilis*), becassinetes (*Tringa ochropus*), xivitones (*Actitis hypoleucos*) o picaplatges (*Arenaria interpres*).

Recordau: Es Salobrar és un espai molt delicat, entrau-hi sempre a peu i sobretot, no altereu la vida dels ocells.

El millor lloc per accedir-hi és des dels banys de la Font Santa, a la carretera de Campos a la Colònia de Sant Jordi. Allà podreu aparcar el cotxe i entrar-hi caminant per un camí que travessa la zona humida. També podreu fer bones observacions des de la carretera que va cap a Es Trenc.

forumAUS@

Aquesta es una secció, on es destaquen el o els missatges més interessants que han sortit al Ausforum@, en els darrers mesos.

Santi Costa, 7/10/03

“Hola forers

Avui recuperació d'un Petronia atropellat per un cotxe. Anellat 5-2-97 i recuperat el 6-10-03 amb 6 anys 8 mesos i un dia des de l'anellament. En maig un altre control, aquest a les xarxes, anellat el 18-10-96 i recuperat el 29-5-03 amb 6 anys 7 mesos i 11 dies.”

Jaume Estarellas 8/10/03

“Bon dia a tots:

He rebut una dada de recuperació de lectura d'anella plàstica a ses Salines d'Eivissa que penso que pot ser de interès per algú de valtros.

L'exemplar jove avistat el 21 de setembre als estanys d'es Codolar amb l'anella FFVJ va ser anellat de poll el 29 de juny del 2003 a Etd. Fangassier França, zona de la Camarga (o sigui un jovenet franchute de l'any que ens fa la visita). Es interessant.”

Lalo Ventoso 24/10/03

“hola a todos,

esta mañana tempranito susana se iba de viaje y en la entrada de la terminal de salidas encontró una pardela debajo de unos asientos.habló con una chica de aena y le dijo que ya la habían visto el día anterior por dentro de la terminal y la mujer de la limpieza la echó fuera.la chica de aena parecía muy preocupada. susana cogió la pardela la metió en una caja de cartón y le dió a la chica el teléfono de Mcminn. creo que tiene una pata rota o así.extraños lugares para una pardela.

Miguel Mcminn 24/10/03

“Ayer una Pardela Cencienta ha intentado hacer el viaje a Namibia haciendo un poco de trampa.

El animal es un juvenil del año que se ha despistado con las luces del aeropuerto. No creemos que esta lesionado. Come bien y esta descansando. Mañana, esperamos poder devolverlo a su medio. Le daremos instrucciones muy precisas sobre su ruta migratoria.

Queremos agradecer la colaboración de Paz Aguilar y Susana Quintanilla.

ATLAS DE LES AUS HIVERNANTS DE MALLORCA

Alfons Sastre Serra

Que és un Atlas d'hivernants ?

Es un estudi que reflecteix la presència i la abundància de les distintes espècies de aus de un territori a l'hivern. Com tots els Atlas es representa amb mapes acompanyats de aclaracions i informació de cada espècie.

Quina és la seva importància ?

La realització de aquest estudi ens ajudarà a conèixer un aspecte poc estudiat, la hivernada dels aucells a Mallorca, Cabrera i Dragonera. Moltes espècies arriben del Centre i Nord de Europa per passar aquí els mesos més freds, i conèixer millor el seu comportament en aquesta època i les zones més importants per descansar, alimentar-se,...ajudarà a la seva protecció.

Com es fa l'Atlas ?

Aquest projecte és un treball en equip. Cada participant es fa responsable d'una quadrícula UTM 10x10. Dins cada quadrícula hi ha que anar observant els ocells que s'hi veuen els mesos de Desembre i Gener procurant visitar tots el hàbitats presents a la quadrícula, dedicant un temps proporcional a la seva superfície en cada cas. El temps mínim per temporada seran de 10 hores. Relacionant exemplars observats / temps d'observació podem comparar abundàncies entre quadrícules.

La durada del projecte és de tres anys. Esta previst editar un llibre amb els resultats

Com participar ?

Per participar només fa falta saber diferenciar bé les espècies presents a Mallorca, Cabrera i Dragonera i tenir ganes de sortir al camp. Si el vostre nivell és molt elemental podeu participar igualment acompanyant a un responsable de quadrícula i col·laborant als censos d'hivernants d'aquàtiques que fem cada any.

Per participar possat en contacte amb:

Alfonso Sastre, coordinador Atlas d'hivernants : strix_ass@yahoo.es

Manolo Suarez, el coordinador d'ornitologia : ornitologia@gobmallorca.com

Cridant directament a les oficines del GOB

L'Aguait

Aquí teniu un resum de les observacions més interessants que s'han produït dins Mallorca en aquests darrers mesos.

SETEMBRE

En Es Salobrar va haver un màxim de 110 Flamencs, *Phoenicopterus ruber*, i el dia 19 se va observar dos *Calidris melanotos*, un divagant nord-americà. A la illa de Cabrera se capturar i anellar una femella adulta de *Lanius nubicus*. A la illa de Dragonera el cens de Falco marí, *Falco eleonorae*, va donar el magnífic resultat de 188 exemplars.

Calidris melanotos

OCTUBRE

Al Parc Natural de s'Albufera se va realitzar un cens d'ardeides, donant uns resultats increïbles: 385 Orvals,

Nycticorax nycticorax, 552 Agrons blanc, *Egretta garzetta*, 942 Espluga bous, *Bubulcus ibis*, 4 Agrons blancs grossos, *Egretta alba*. El dia 16 va aparèixer un Cigne menut, *Cygnus olor*. Al Parc Natural de s'Albufera se varen veure les primeres Juies, *Vanellus vanellus*.

Foto: L. Ventoso

Cigne menut

NOVEMBRE

A la campanya d'anellament al Parc Natural de l'illa de Dragonera se va anellar un Menjamosques barba-roja, *Ficedula Parva*, un Ull de Bou de Shwarz, *Phylloscopus shwarzi*. En es Teix es varen observar 22 Gralles de Bec vermell, *P. Phyrhacorax*. Al Parc Natural de s'Albufera es varen comptabilitzar 800.000 Estornells, *Sturnus vulgaris*, i 37 Grues, *Grus grus*. Al Vall de Boquer un Ferrerico petit, *Parus ater*, el segon citat per Mallorca.

LA MILANA A MALLORCA L'ANY 2003

Jaume Adrover

Fotos: GOB

*Per quart any consecutiu s'ha realitzat per part del G.O.B amb el finançament de la CMA el recompte i localització de parelles nidificants de milana (*M.milvus*) a Mallorca , obtenint-se un resultat de 10 colles segures , totes elles ubicades a la Serra de Tramuntana.*

D'aquestes 10 colles segures , 7 han aconseguit treure polls endavant. Cal destacar com a dada positiva l'inici de la reproducció de 3 mascles amb tan sols dos anys de vida i una femella de 3 anys (l'únic exemplar que sobrevisqué de la llocada de l'any 2000).

En total han arribat a volar 14 polls , el que suposa un petit increment de 2 polls respecte a l'any passat , 8 polls nascuts el 2000, 5 el 2001 i 12 el 2002 . L'increment de polls emperò, pot ser degut al major grau de coneixement de les colles i els seus nius i al control de la població, cada vegada més acurat, que no a un increment de la població existent.

També com cada any, hem marcat amb emissors de ràdio i marques alars les noves milanes per tal d'obtenir informació de cada una d'elles, localitzar-les en cas de mort, controlar-ne els moviments, llocs d'alimentació, dormidors...

Una de les notes negatives de la temporada de cria del 2003, va ser la mort d'un dels mascles de 2 anys que havia iniciat la reproducció, i que va ser trobat mort a 30 metres del niu. L'anàlisi va confirmar que l'animal havia mort per consum de VERÍ, i creiem que la femella va patir la mateixa sort, ja que no va tornar a ser observada a la zona.

Les altres notes negatives de l'època reproductora, varen ser la desaparició de 2 polls

*Milana trobada morta a la finca de Son
Termes, Bunyola*

d'un niu i la mort d'un altre poll que ja havia començant a fer els primers vols a la zona del niu. Aquestes morts fan sospitar, que els adults podrien haver tingut algun problema greu a l'última etapa d'engreix dels polls.

De les 12 milanes nascudes l'any passat n'han mort 3 (2 electrocucions i 1 per consum de rodenticida), i s'ha perdut el contacte amb 4 més, per tant, són tan sols 5 els exemplars que sobrevisquen . També enguany han mort 2 exemplars més procedents de Menorca (1 per VERÍ, l'altra s'està analit-

zant).

Enguany s'ha dut a terme per segon any el trasllat de part de la població a una zona en principi més segura i amb manco problemes de verí. S'han traslladat 6 dels 14 polls nascuts enguany a la finca pública d'Aubarca, situada al Parc Natural de la península de Llevant. Allà, han estat alliberats amb la tècnica de "hacking" amb l'esperança de que s'hi estableixin, i formin en el futur una població viable. Malauradament, la nova administració sembla decidida a reduir la protecció del Parc de Llevant, el que seria una pèssima notícia per la milana, ja que faria inservible part de la feina de reintroducció dels anys 2002 i 2003.

EL VERÍ CONTINUA PRESENT

La mort d'un dels exemplars nascuts l'any 2001 a Menorca i instal·lat a Mallorca, va permetre el mes d'abril la troballa d'esquers enverinats a la finca de Son Termens (Bunyola), a rel d'això la Conselleria de

Esquers enverinats a la finca de Son Termes, Bunyola

Medi Ambient va obrir una investigació, i ara el cas és a la Fiscalia de medi ambient. També una inspecció al vedat de Sa Talaia de Santa Eugènia l'any 2002, va donar resultats positius amb la troballa de nombrosos esquers enverinats distribuïts per tota la finca.

El Fiscal de Medi Ambient té ara a les seves mans, la decisió d'actuar amb contundència sobre els presumptes culpables de la col·locació de verí i donar exemple a les persones que utilitzen aquest mètode amb sancions exemplars. Si la seva decisió és valenta, el futur de l'espècie podria canviar.

EXEMPLARS MENORQUINS A MALLORCA.

Des de l'inici dels seguiments a Mallorca l'any 2000, s'han detectat 4 exemplars menorquins a la nostra illa. El primer exemplar va aparèixer el mes d'agost de l'any 2001 a Mallorca, es tractava d'un jove nascut el mateix any que havia desaparegut després de fer els primers vols a l'entorn del niu. Aquest exemplar es va incorporar a la població mallorquina, però malauradament, el mes d'abril de 2003 va topar amb el verí a la finca de Son Termens (Bunyola).

El segon exemplar procedent de Menorca (nascut l'any 2001), va ser detectat el mes d'octubre de 2002. Sorprenentment el mes de gener de 2003 va retornar a Menorca, on va iniciar la reproducció el mateix any, que va culminar amb èxit surant dos polls. Actualment roman a l'illa de Menorca.

Els altres 2 exemplars menorquins (2 joves nascuts el 2002) varen comparèixer a Mallorca els mesos d'abril i maig d'enguany, un d'ells va morir el mes d'agost a una finca propera a Son Reus. Es desconeixen encara les causes de la mort.

L'altra exemplar menorquí, encara tresca per l'illa sense problemes.

A les darreres converses entre el GOB, l'IM, i la Conselleria de Medi Ambient, s'han analitzat aquests moviments entre illes, i s'ha coincidit, en que cal tractar les poblacions mallorquina i menorquina com una "població balear" una vegada comprovada la facilitat de moviments entre les dues illes. Cal tenir en conta, que la població de Menorca ha passat de 145 colles a 10 en tan sols 15 anys, per tant, es de suposar que quan la població veïna era tant nombrosa, devien arribar a Mallorca molts més exemplars.

PLA DE RECUPERACIÓ: UNA EINA BÀSICA PER SALVAR L'ESPÈCIE

Enguany, hi ha hagut diverses reunions entre la CMA, l'IME i el GOB, per tal de tirar envant un seguit de mesures per la conservació de la milana. La majoria de les actuacions de cara als propers anys passen per un Pla de Recuperació, que es troba actualment en tràmits de redacció per part dels tècnics de la Conselleria de Medi Ambient. Aquest Pla, proposarà una bateria d'actuacions amb l'objectiu d'incrementar la població fins a uns nivells acceptables, ja que els actuals no garanteixen la continuïtat de l'espècie a Mallorca i Menorca. Cal destacar, que des de la Conselleria de Medi Ambient s'han fet gestions per recatalogar la milana, que ha estat declarada "En Perill d'Extinció" a les Balears.

La divulgació de la problemàtica de l'espècie, és bàsica per la seva conservació, sobretot entre col·lectius escolars, pagesos, caçadors...i enguany s'ha publicat el primer "Full Milana". Aquest full, resumeix tot el que té a veure amb la milana, i ja s'ha començat a distribuir. També a hores d'ara s'està acabant d'enllestir un vídeo sobre l'espècie, i molt prest començarà a projectar-se arreu.

EN VEURE UNA MILANA...VIUS!

Els polls nascuts els darrers anys, han estat equipats amb emissors de ràdio, i també els hi hem col·locat unes marques plàstiques a la part superior de les ales, que permeten identificar a un exemplar concret amb una òptica adequada.

Aquestes marques plàstiques són d'un color diferent segons l'any de naixement de l'exemplar, i duen una lletra de color blanc sobre un fons de color (blau, verd, vermell). La lectura d'aquestes marques, ens dona informació molt valuosa. També és interessant citar qualsevol milana, especialment fora de la zona habitual.

La preocupació per aquesta espècie, a fet que els ornitòlegs mallorquins facin un esforç de detecció i intent de lectura de marques molt intens, a vegades fins al punt d'adelantar-se a la tècnica del ràdio-seguiment, com va succeir enguany amb un dels exemplars menorquins arribats a Mallorca. Aquest exemplar fou identificat i fotografiat, dies després d'abandonar Menorca. Per altre banda, enguany s'han arreplegat a través del forumaus, desenes de cites interessants.

Des de " *El Busqueret* " agraïm l'esforç i vos animem a continuar aportant les vostres cites per millorar els coneixements sobre l'espècie, la bellesa d'aquest rapinyaire ho mereix.

Per comunicar cites o qualsevol informació: forumaus@gobmallorca.com o als telèfons 600 689640-971 498268.

El Busqueret recomana

Joan Mayol

LA FALCONERIA A LES BALEARS, S XIII-XV

Els historiadors Jaume Bover i Ramon Rosselló han publicat enguany un llibre d'extraordinari interès per als ornitòlegs de les Balears: la falconeria a les Balears, S XIII-XV (Imprenta Roig S.L., Campos. 282 pgs). Excel·lents coneixedors de la bibliografia, els arxius i publicacions anteriors, han elaborat un text molt detallat d'anàlisi documental, coneixements ornitològics, tècniques i rituals de caça, comerç i terapèutica d'aquesta modalitat cinegètica a Mallorca a l'Edat Mitja. El treball no es limita a la reproducció de les abundoses notícies extretes de la documentació antiga (que hi figuren), sino que les analitza, sintetitza i interpreta, amb un resultat de lectura apassionant, on hi ha informacions d'interès a betzeb, tal per als historiadors, els lingüistes i els ornitòlegs.

Alguns exemples: documenta la cria de l'astor a Mallorca (tres registres, inclosa la detenció d'uns expoliadors d'un niu a Massanella, que acaben a disposició de la justícia), la llista dels "agres" de falcons, de propietat real o episcopal (molts dels quals són encara actius avui!!), un intent d'introducció de la garsa (*Pica pica*) a Mallorca al s.XIV, quan se n'amollen més de 100 parelles; presència de gatzells (*gacel·les*) al s. XV, peça de caça aleshores; esmenta diverses zones humides on es caçava amb falcó, alguna d'elles desapareguda; més de 60 noms d'aucells del s.XVIII; cria dels flamencs a Formentera, on se'n capturen centenars (malauradament no dona l'any); introduccions de faisans i francolins al s XIV, etc. Impressiona l'activitat del comerç d'aus de presa: els reis d'Aragó intenten comprar les relíquies de Santa Bàrbara enviant desenes de grifalcs (per cert, recull més de 15 noms en català antic per al *Falco rusticolus*!), sense èxit, tanmateix!. Imaginava algú que a s'Almudaina arribassin lleons, lleopards, ossos, llops i hienes, per a delit dels reis? Sabieu que els furtius de perdius eren condemnats a multes severes, i si no podien pagar-les perdien lo puny? Que s'importaven cans llebrers de Mali? Que un nom antic del *Pernis* és abellarola, i que s'usava per caçar? Entre 1792 i 1794 es paguen recompenses per haver-se mort més de 250 corbs, 45 voltors i més de 150.000 aus menors... Aquestes i moltes altres notícies curioses trobareu en el llibre, la compra del qual hem suggerit al bibliotecari del GOB. Un treball que no pot ser ignorat pels ornitòlegs de les Balears!

Agenda

RECOMPTE HIVERNAL DE LIMÍCOLES I AUS AQUATIQUES

Durant el mes de gener se dura a terme el recompte hivernal de les aus aquàtiques i limícoles de Mallorca. Necessitem voluntaris per cobrir les diferents localitat de Mallorca.

Si vols participar crida la les oficines del GOB o envia un mail a ornitologia@gobmallorca.com

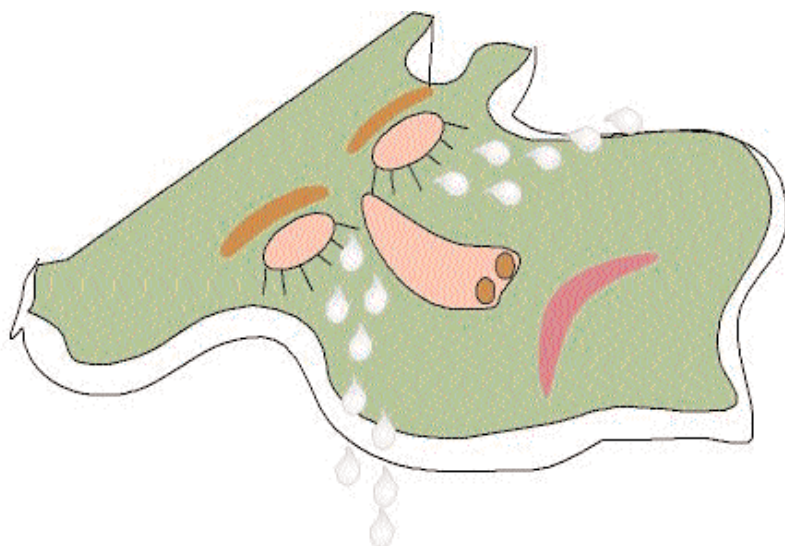
PROGRAMA DE SEGUIMENT D'AUCELLS COMUNS, SAC

Os recordem a tots aquells que participen al SAC que durant el mes de Desembre i Gener se fa el cens d'hivernants. Si encara no participes, ets a temps, ja que queden quadricules sense cobrir. Si vols més informació a la pagina principal del GOB, www.gobmallorca.com, o posar te en contacte amb el coordinador Joan Mayol, jmayol@infonegocio.com

OBSERVACIONS PER A L' ANUARI ORNITOLÒGIC DE LES BALEARS 2003

Una vegada publicat en el mes de juliol l' Anuari de 2002, ja ens hem posat a fer feina amb el del 2003 i ara estem treballant amb la informatització i selecció de les observacions. El període de recepció de dades per a l' Anuari de 2003 finalitzarà de forma improrrogable el proper 31 de març de 2004. Agrairíem que no espereu fins al darrer moment per tramitar els vostres registres. Per fer nos arriba les vostres cites la millor opció és enviar les dades per correu electrònic al GOB ornitologia@gobmallorca.com o al editor de la revista shmallorca@terra.es , teniu també l'opció d'enviar les dades en paper utilitzant les fitxes d'observacions creades expressament per a l' Anuari, per correu ordinari directament a les oficines del GOB

MALLORCA PLORA
LLÀGRIMES DE CIMENT
LLÀGRIMES D'ASFALT
LLÀGRIMES D'IMPOTÈNCIA
LLÀGRIMES DE RÀBIA...

**PER UNA ILLA, LA NOSTRA: PROU D'ESPECULADORS,
PROU DE NEGOCIS BRUTS, PROU DE DRETES DESTROSSADORES
PROU, PROU, PROU!**

AUTOVIA, NO!